

1.5.1.4.7 Asumismenojen kohtuullisuusharkinta muuttotilanteessa

Asumismenojen kohtuullisuutta tulee arvioida myös silloin, kun hakija muuttaa. Yleensä hakijan muuttoa tuetaan vain sellaiseen asuntoon, joka vastaa kustannuksiltaan paikkakunnan asumisnormia. Katso [muuton perusteet](#). Asumismenot voivat kuitenkin ylittää vähäisesti, noin 5 %, Kelan asumisnormin.

Jos uuden asunnon asumismenot ylittävät Kelan asumisnormin, selvitetään

- onko hakijalla erityisiä perusteita Kelan asumisnormin ylittävälle asumiskustannuksille
- onko paikkakunnalla tarjolla edullisempia asuntoja
- onko hakija hakenut edullisempaa asuntoa

Perustellusta syystä vuokravakuus ja muuttokustannukset voidaan hyväksyä myös kohtuuhintaista kalliimpaan asuntoon. Perusteltuja syitä voi olla esimerkiksi

- katso [yleisen asumistuen ohjeesta](#), milloin apuvälineet aiheuttavat lisätilan tarvetta
- asiakkaan terveydentila, esimerkiksi hissien tarve talossa
- kunnan järjestämä tuettu asuminen

Jos muuttoa kohtuullista tasoa kalliimpaan asuntoon tuetaan vuokravakuudella, asumismenot hyväksytään kokonaisuudessaan ja muuttokehottus edullisempaan asuntoon annetaan vuoden kuluttua tai kun määräaikainen vuokrasopimus on päättymässä. Hakijalle kerrotaan vuokravakuutta myönnettäessä, että vuokravakuus on myönnetty poikkeuksellisesti kohtuullisen tason ylittävään asuntoon ja määräajan kuluttua kohtuullisuutta arvioidaan uudelleen.

Esimerkki

Antti on asunnoton ja hänellä on päihdeongelma. Kunta on hankkinut hänelle asunnon, jossa tuetaan päihtetöntä elämää ja asumista. Vuokra ylittää Kelan kohtuullisena pidetyn vuokran 150 euroa. Antti myönnetään vuokravakuus asuntoon, koska kunta on järjestänyt asunnon ja asiasta on saatu myös selvitys sosiaalitoimelta.

Vuokravakuutta Kelan asumisnormin ylittävään asuntoon ei myönnetä, jos edullisempia asuntoja on tarjolla. Hakijaa ohjataan hakemaan edullisempaa asuntoa.

Jos hakija muuttaa Kelan ohjauksesta huolimatta Kelan asumisnormin ylittävään asuntoon, kohtuullistetaan asumiskustannukset välittömästi. Asumismenot voidaan kohtuullistaa välittömästi, jos hakijan voidaan katsoa tienneen Kelan asumisnormeista, vaikka hakija ei olisi hakenut Kelasta toimeentulotukea muuttoon liittyviin menoihin. Hakijan katsotaan tienneen Kelan asumisnormeista, jos hakijalle on kerrottu normeista päätöksellä, yhteydenoton yhteydessä tai asiakasta on ohjattu hakemaan edullisempaa asuntoa.

Muutto omakotitaloon

Kun hakija on muuttamassa vuokralle omakotitaloon, hakijan tulee selvittää, mitä kustannuksia hänellä on vuokran lisäksi esimerkiksi lämmitys ja jätehuolto.

Jos vuokrasopimuksesta ei käy riittävällä tasolla ilmi kuukausittaiset asumiskustannukset, tulee hakijalta pyytää vuokranantajan arvio kuukausittaisista kustannuksista, erityisesti lämmitysmenoista. Tällaisen arvion saa yleensä vuokranantajalta.

Jos hakijalta ei saada arviota asumisen kokonaiskustannuksista, ei muuttoa voida tukea perustoimeentulotuella, koska asumismenojen kohtuullisuusarviointia ei voida tehdä.
